

23:7-13 Dovid escapes Shaul in Keilah (continued)

1. Malbim to Shemuel I 23:10-12

...הוא שמע שרוצה לשחת בעבורו, והוא כדי שיוציאו אותו, ואם ימסרו אותו לא ישחיתם, ובזה צריך לשאול אם יסגירוהו כדי שישתלק שאול מעליהם: הנה שאל שלא כסדר בכוונה, כי יש עוד ספק, שיוכל להיות שטרם ילך שאול בעצמו אליהם ישלח שליח ויבקש שיוציאו ויסגירו אותו. ושאלה זאת קודמת לשאלת "הירד שאול", וזאת היתה כוונתו באמת, תחלה שאל "היסגרונני", היינו אם יבקש זאת ע"י שליח. ואח"כ שאל, "הירד שאול", שיצויר שאם לא ירצו לשמוע אל פקודת שאול ע"י שליחו אז ילך בעצמו לשחת לעיר...

"ויאמר ד' ירד", ר"ל לא ישלח שליח כלל רק תיכף ירד בעצמו, ובזה שפיר לא הוצרך להשיב על השאלה הראשונה כי נכללה בשניה: "ויאמר דוד היסגרו." עתה שאל שאלה חדשה שלא שאל בראשונה כלל, והוא אחר שידע שירד שאול בעצמו שמה, שאל אם יסגרו בעלי קעילה אותי... ... He heard that [Shaul] wanted to destroy [the city] because of him, so that they would produce him, and he would not destroy them if they would turn [David] over. Therefore [David] needed to ask whether they would hand him over so that Shaul would leave them.

He intentionally asked out of order, for there was another doubt. Perhaps Shaul would send an agent first to ask for them to produce David and turn him over, before Shaul would go himself. And this question had to precede the question of "Will Shaul descend." And this was truly his intent, first asking, "Will they turn me over," meaning, "Will Shaul ask for this via an agent?" Then he asked, "Will Shaul descend," for if they would not listen to Shaul's order via his agent, perhaps he would go himself, to destroy the city.

"And Gd said: He will descend" – Meaning, he will not send an agent at all, but only go himself, immediately. And therefore [Gd] did not need to answer the first question, for that answer was included in the second one.

"And Gd said: Will they turn me over" – Now he asked a new question, which he had not asked at first at all. Now that he knew that Shaul would descend there himself, [David] asked, "Will the people of Keilah turn me over?"...

2. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Klei haMikdash 10:11-12, based on Yoma 71b-73b

וכיצד שואלין? עומד הכהן, ופניו לפני הארון והשואל מאחוריו, פניו לאחרי הכהן ואומר השואל "אעלה או לא אעלה?" ואינו שואל בקול רם ולא מהרהר בלבו אלא בקול נמוך כמי שמתפלל בינו לבין עצמו. ומיד רוח הקדש לובש את הכהן ומביט בחושן ורואה בו במראה הנבואה "עלה" או "לא תעלה" באותיות שבולטות מן החושן כנגד פניו, והכהן משיבו ואומר לו "עלה" או "לא תעלה". ואין שואלין על שני דברים כאחד, ואם שאל משיבין על הראשון בלבד, ואין נשאלין בהן להדיט אלא או למלך או לבית דין או למי שצורך הציבור בו שנאמר ולפני אלעזר הכהן יעמוד וגו', 'הוא' זה המלך, 'וכל בני ישראל' זה הוא משוח מלחמה או מי שצורך הציבור בשאילתו, 'וכל העדה' אלו ב"ד הגדול.

And how do they ask? The kohen stands facing the Aron and the questioner is behind him, facing the back of the kohen. The questioner asks, "Shall I go, or shall I not go?" One does not ask loudly, and one does not thinking the question in his heart, but in a low voice, like one praying personally. Immediately, Divine inspiration clothed the kohen and he looked at the choshen and saw the prophetic vision in it, "Go" or "Do not go," with letters which protruded from the choshen before him. And the kohen replied, telling him, "Go" or "Do not go."

And one does not ask two matters at once, and if he asks then [Gd] responds to the first one alone. And one does not ask for a regular person, but only for a king, or rabbinical court, or one whom the community needs, as Bamidbar 27:21 says, "And before Elazar the kohen he shall stand [and he shall inquire of the *mishpat* of the *urim* before Gd. At its word they shall go out and at its word they shall return, him, and all Israel with him, and the entire nation.]" 'Him' is the king, 'And all Israel' is the kohen anointed to lead in battle or someone whose question the community needs, 'And the entire nation' is the great beit din.

3. Shoftim 13:11

וַיָּקָם נִיִּלֹךְ מִנּוֹס אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֵא אֶל הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ "הֲאֵתָה הָאִישׁ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵל הָאִשָּׁה?" וַיֹּאמֶר "אֲנִי."

And Manoach arose and followed his wife, and he came to the man and said to him: Are you the man who spoke with the woman? And he said: "I."

4. Talmud, Yoma 73b

ואם הוצרך הדבר לשנים מחזירין לו שנים שנאמר...

And if two are necessary, they will respond to two, as happened in Shemuel I 30...

5. Abarbanel to Shemuel I 23:12

תהיה התשובה בשתי אופנים. האחד שכבר הושרשנו שהידיעה האלקית לא תבטל טבע האפשר, ועם היותו יתברך יודע מה שיהיה ומעיד עליו ומגיד מראשית אחרית, לא ימנע שתשאר הבחירה והרצון מוחלט לעשות כרצון איש ואיש... היה הידיעה האלקית בדברים העתידיים האפשריים בלתי מכרחת טבע האפשר והבחירה.

והאופן השני בתשובת זה היותר נכון אצלי הוא, שדוד לא שאל על מה שיהיה ויצא לפעל, כי אם על כוונת שאול ובעלי קעילה...

The answer is in one of two ways. One way: It is already established for us that Divine knowledge does not thwart possible natural events. Even though Gd knows what will be and testifies to it and informs of the end at the outset, this does not prevent the free choice and absolute desire for each person to do as they choose... Divine knowledge of possible future events does not overpower possible natural events and free choice.

The second way in resolving this seems more accurate to me, that David did not ask about what will be and will actually happen, but whether [he asked] regarding Shaul's intent and the people of Keilah...

6. Malbim to Shemuel I 23:12

ומי שהתפלא הלא לא נתקיים דבר ד' שאמר שירד שאול ושיסגירו אנשי קעילה, וזאת לא היה, התפלא בחנם, כי דבר ד' היה אם לא ילך דוד משם ירד שאול והם יסגירו, שגלה לו דעת שאול ודעת אנשי קעילה, למען יזהר לצאת.

And one who is shocked that Gd's word - saying that Shaul would descend and Keilah would turn him over - was not fulfilled, is shocked for nothing. Gd's word was that if David would not leave there, then Shaul would descend and they would turn him over, for Gd revealed to him Shaul's intent and Keilah's intent so that he would hasten to leave.

7. Midrash, Bereishit Rabbah 98:7

"גור אריה יהודה", מלמד שנתן לו גבורה של ארי וחוצפה של גוריו. "מטרף בני עלית", מטרפו של יוסף עלית ונתעלית, מטרפו של תמר עלית ונתעלית. "Yehudah is a young lion" – This teaches that he gave him the might of a lion and the nerve of its young. "From predation, my son, you arose" – From predation of Yosef you arose and were elevated, from predation of Tamar you arose and were elevated.

8. Shoftim 15:9-13

(ט) וַיַּעַלּוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּחֲנוּ בִיהוּדָה וַיִּנְטְשׂוּ בְלָחִי: (י) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יְהוּדָה לְמָה עָלִיתָ עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ לְאַסּוּר אֶת שְׁמֹשׁוֹן עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת לּוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ: (יא) וַיִּרְדּוּ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ מִיהוּדָה אֶל סְעִיף סָלַע עֵיטָם וַיֹּאמְרוּ לְשְׁמֹשׁוֹן הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי מִשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים וּמָה זֹאת עָשִׂיתָ לָנוּ וַיֹּאמֶר לָהֶם כְּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵן עָשִׂיתִי לָהֶם: (יב) וַיֹּאמְרוּ לּוֹ לְאַסְרָךְ נִרְדָּנוּ לְתַתֶּךָ בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמֹשׁוֹן הֲשִׁבְעוּ לִי כֵן תִּפְגְּעוּן בִּי אַתֶּם: (יג) וַיֹּאמְרוּ לּוֹ לֹאמַר לֹא כִּי אֶסֶר נְאֻסְרָךְ וַנִּתְּנוּךְ בְּיָדָם וְהַמַּת לֹא נְמִיתָךְ וַיֹּאסְרֶהוּ בְּשָׁנַיִם עֶבְתִּים חֲדָשִׁים וַיַּעֲלוּהוּ מִן הַסָּלַע:

9. Ralbag to Shoftim 16, Lesson 19

הי"ט הוא להודיע שראוי למנהיג שישמור עמו ולא יספיק לו שמירת עצמו.

The 19th [lesson] is to inform that it is appropriate for a leader to guard his nation, and not satisfy himself by protecting himself.

23:14-15 Dovid hides in Midbar Zif

10. Abarbanel to Shemuel I 23:14

שפעמים היה יושב במדבר בסלעים הגבוהים אשר שם ופעמים היה יושב בהר אחד שהיה במדבר זיף, ולהיותו נוסע ממקום למקום עם היות שהיה שאול כל הימים מבקש אותו הנה לא נתנו אלקים בידו כי לא מצא אותו במקום ידוע.

Sometimes he dwelled in the wilderness among tall stones there, and sometimes he dwelled on a particular mountain in Midbar Zif. And because he travelled from place to place, even though Shaul continually sought him, Gd did not turn him over to Shaul, for he never found [David] in a known place [where he had been].

23:16-18 Dovid and Yehonatan's last meeting

11. Radak to Shemuel I 23:16

חזק ידו שלא יירא, בדבר אלקים שהבטיחו על ידי הנביא כי ימלוך.

He strengthened his hand so that he would not fear, using the word of Gd, that He had promised via a prophet that he would reign.

12. Radak to Shemuel I 23:17

ידע כן - שתמלוך והיו יודעין זה מפי השמועה שנמשח דוד למלך:

"Knows this" – that you will reign. They knew this because they had heard that David had been anointed as king.

13. Abarbanel to Shemuel I 23:16

ואחרי שהקל יתברך המליכו וצוה לנביא שמואל למושחו, מה יעשה בשר לו?

And since Gd had enthroned him and commanded the prophet Shemuel to anoint him, what could flesh do to him?

14. Radak to Shemuel I 23:18

לפני ד' - אורים ותומים שהיו שם עם אביתר הכהן, או פירו' שהקל יתברך יהיה עד בין שניהם:

"Before Gd" – The *urim v'tummim* which were there with Evyatar haKohen. Or it means that Gd should be witness between the two of them.

15. Rabbi Amnon Bazak, Perek 23 (2) – דוד בין מדבר זיף לעין גדי –

הצעתו של יונתן יכלה להיות ביטוי אידאלי לשילוב בין בית שאול ובית דוד, ובמבט רחב יותר בין בנימין ויהודה, בני רחל ובני לאה. אלא שכדי להגשים אחדות זו, יש צורך בקצת יותר מאשר כריתת ברית. גם כאן, כמו בפרק כ', מדגיש המקרא את סיומו של המפגש: "וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּחֹרֶשָׁה וַיְהוֹנָתָן הָלַךְ לְבֵיתוֹ". יונתן כרך את גורלו בגורל שאול, ולא הצטרף לדוד, ועל כן לא זכה להגשים את חלומו.

Yonatan's suggestion could have been an ideal expression of a blending of the house of Shaul and the house of David, and in a broader perspective of Binyamin and Yehudah, sons of Rachel and sons of Leah. But to make this unity a reality, there was a need for a little more than executing a covenant. Here, too, like in Chapter 20, the text emphasizes the end of the meeting: "And David dwelled in Chorshah, and Yehonatan went home." Yonatan tied his fate to the fate of Shaul and did not join David, and therefore he did not merit to make his dream a reality.

16. Malbim to Shemuel I 23:18

ובודאי היה דעת דוד לצאת מחרשה אל מקום אחר, אבל מפני סבה שנזכיר בסמוך (שבא יהונתן אליו) נשאר שם:

And certainly, David intended to leave the forest for another site, but because of the reason mentioned there (that Yehonatan came to him), he remained there.

17. Ralbag to Shemuel I 23:18

נשען דוד בברית יהונתן עמו שלא יגלה מקומו לאביו...

David relied upon the covenant of Yehonatan with him, that he would not reveal his location to his father...